

Divi Thomae Aquinatis Doctoris Angelici Opera Omnia

Summa diligentia ad exemplar Romanæ Impressionis restituta

Secunda secundae Summa Theologiae

Thomas <von Aquin, Heiliger>

Venetiis, 1593

2 Vtrum inuidia sit peccatum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72772](#)

QVAEST. XXXVI.

clare sonat textus Aristoteles secundum planum litera contextu.
Senus enim Martini & exorans est, & Aristotele tribuit, quod per
extranea uageur. Ad quid enim ferunt? ad quod propositum ibi
operebat de pugnaliisibus loqui, ubi quales sunt qui inuident,
inueligunt, nisi quia ipsi sunt inuidi? Et propterea ambitionis co-

putanay, quia inuidi
que magnificant ob-
iecta inuidia, quam-
uis ex diuersa radice,
vt clare concutus o-
stendit.

¶ Ad argumentum autem in oppositum dicitur, quod multas excessus inter aliquos inveniuntur dupliziter, scilicet vel ut praesertim, & sic retrahit ab inuidia: vel ut adueniens alterum similius: & sic quanto maior excessus aduenit, tanto mai-
or est inuidia. Et propter Tob. 5. dicitur, Parvulum occidit inuidia. Superen-
tium enim unius similius excellens, aler si pu-
ganimis sit, longe maiori corqueret inuidia: quia quo magis se excedat putat,

lib. 2. cap.
10. a medio
tom. 6.

tanto magis retor-
quetur. Author ergo pri-
cam; Aristotele primo in hac responsio-
ne ad tertium, loqui-
tur de multo excessu, vel defectu praecoxitate, de quo solo
est vera major. Postmodum cum ad pugnaliis bonum, de
multo excessu superen- supposita similitudine inter eos
loquitur, & de hoc est uera minor: & ideo argumentum nihil
valit.

In eodem articulo, in response ad quartum, non mireris, &
dicatur fenes inuidere inueniibus, & cum hoc dicatur, quod inui-
di sunt similes aut secundum genus, aut secundum ueram, nec
ut patet in 2. Rethor. Arito. Nam fenes habent atatem inueni-
len in praeiorum sui: & ideo recolentes te olim inuenies non asse-
cutor, quod isti inuenies aequalitatem, inuident illis. Et rursus cogi-
tantes te similes inueniibus in natura, cum diuinitate expectatio-
ne tanti temporis non affici, quod illi modico tempore, inueni-
tuntur, aequalitatem, inuident. Semper ergo concurrit similitudo
de aliqua aliquo modo, ut diffite Aristoteles ibidem profe-
quuntur de inuidia.

¶ Ad secundum sic procedi-
tur. Videtur quod inuidia non

ARTICULUS II.

Vtrum inuidia sit peccatum.

¶ Prat. Inuidia est tristitia de
alienis bonis, vt Damasc. 1. dicit.
¶ sed hoc quandoque laudabiliter
fit, dicitur enim Proverb. 29. Cu-
imp̄ sumperint principatum,
genet populus, ergo inuidianum
est semper peccatum.

¶ 3. Prat. Inuidia zelum quen-
dam nominat: sed zelus quidam
est bonus, secundum illud Psl.
68. Zelus domus tuae comedit
me, ergo inuidia non semper est
peccatum.

¶ 4. Prat. Peccatum diuiditur contra
culpam: sed inuidia est quedam
peccata, dicit enim Greg. 5. Mor-
ali.

Cum deuidit cor luors
putredine corrumperit, ipsa quoque

clan trifaciam bonam: aut vere bona, ad conser-
vandam malam. Nulla autem appare ratio multa
in ipso habente, ut patet: sed in distributione
ratio malorum culpa, inuidia, scilicet distributione
rationale periorum; quibus distributione
distribuuntur illi sum. Apud eum & natus potest
no, dum dimit, potesta, honor, & humili-
datum inuidus, & per hoc primum degen. Ver-
a in 2. Rethor. fundat doctrinam tuam super hoc
ter dicitur: quod isti inuidi etiam est & diligenter
confiteantur quod in distributione aucti inueni-
tient inuidum est, quia est actio durae peccati
vis vero bonis non debet, non habent illud
cundum, sed locum in ordine ad uerum cer-
cadum, sub merito, ut in ultimo articulo. Pro-
sum est & hoc quia hinc adeo pauca bona, ut
simplificare, clare videbimus quod ne inuidia
ne ratio in huiusmodi bonis indigetur. K
Pro, qui bona tantum prestat in humero genere
uidentiam diuinae rei pugnaliis locum
tum in 2. Metaphys. ac id utrum in distributione
stum inuidit, eleuantur ad distributionem huiusmodi
que non ab homine, sed a Deo inuidi, non
ma bona malis. Si quid autem malorum inuidia
modi bonis ex prae hominum voluntate amittit,
hoc non permittit ad neminem in huiusmodi bona faci-
re, etiam rationis inuidi, ut ex vocatione boni, &
mali, ut Aristoteles purum, licet verbobus
ratio est, quia uero bona in le habet unde
ne saltem. Prosperitas autem malorum inuidia
aut peccata rationem, foliis naturalis amittit
monstrum; proprius quod ratione difficit, &
monstrum. Quia ergo nulla est in propriis
mali, & est in eadem ratio boni infinita & inuidi
dilepsilonit, conseqens est, quod nullus de
iustis inuidi, est inuidi de diuina difficit,
et iustus ex Angulo in Psalm. 6. licet illa
quod gloria ex Angulo. Iude 13. & deponit
Deum murmurare. Et igitur inuidi de bona
cicer mala: quia est de bona simplificare, habet
nam distributionem, quoniam tristitia de bona
digni, ut sit, abstrahendo a diuina prestat
quam malificationem habet: sicut erit de bona
benibus speciem mali. Inuidi sequuntur
ut dictum est, secundum humanum distributionem
apud quam huiusmodi bona dilectionem inde

Super Questiones triginta sexto Articulum
secundum.

I N quaest. 36. dubium accidit in 2. articulo de nemisi, quia ab alijs
uocatur indignatio, quia uere pertinet vix ad bonos mores, nec
prohiberi in doctrina fidei. Primum probatur sic: quia tristitia de
uere malo, est actus bonus ex genere ino: sed nemesis est tristitia
de uere malo: nam uere malum est, quod bonum sit in indigno.
Diffonat namque ratione: hoc quod dico, bonum indigno: fictio
sonat oppositorum, scilicet bonum digno. Et licet huiusmodi bonum
commune bonis, & malis sit parvum: aliquod tamen bonum est
rancum, ut gaudii, & tristitia humana materia sit. Nec obstat si di-
catur, quod licet bonum indigno diffonat, tam non ad corre-
ctiorem, vel damnationem, i.e. aliquod huiusmodi non diffonat
indigno: hac enim accidens non talis boni indigno. Sermo autem
doctrinalis formalis est, & de tristitia de bono indigno ut sic, quod
ficio est. Hanc enim Aristot. ad bonos mores pertinet, & author
prohiberi in doctrina fidei affirmat.

¶ Secundum autem declaratur: quia amulatio iniquorum prohibita
in scriptura, intelligenda est, ut ab ipsam scriptura declaratur,
cum subditur. Noli amulari ut malingeris, ac sic diceret,
Noli amulari sic, ut uelis fieri malus, ut habetas bona, quae ha-
bent impij.

¶ In oppositum autem est doctrina authoris.
¶ Ad hoc dicitur, quod sicut profectio mercis in mare potest con-
siderari dupliciter, scilicet, secundum i.e. & sic habet rationem ma-
li, & consonans: & simpliciter, hoc est, omnibus considerari
circumstantijs, & sic habet rationem boni, & appetibilis, ut fal-
etur uita: ita bonum indigni potest dupliciter considerari. Pri-

F mo secundum te, & sic habet rationem mali, pro-
rationem inuidi, non ea ratione, quia inuidia
culpa, aut poena: quia nec culpa efficit poenam
aliorum, nec poena aliorum: quoniam non
indigni esse cum damno aliorum, ut pater de

fit peccatum. Dicitur. Hierony. ad Lætare de instruacione filie.

Habeat focias, cu quibus discat, quibus inuidiat, quibus laudi-
bus mordeat: sed nullus cui so-
licitudinis ad peccandum. ergo
inuidia non est peccatum.

¶ 2. Prat. Inuidia est tristitia de
alienis bonis, vt Damasc. 1. dicit.
¶ sed hoc quandoque laudabiliter
fit, dicitur enim Proverb. 29. Cu-
imp̄ sumperint principatum,
genet populus, ergo inuidianum
est semper peccatum.

¶ 3. Prat. Inuidia zelum quen-
dam nominat: sed zelus quidam
est bonus, secundum illud Psl.
68. Zelus domus tuae comedit
me, ergo inuidia non semper est
peccatum.

¶ 4. Prat. Peccatum diuiditur contra
culpam: sed inuidia est quedam
peccata, dicit enim Greg. 5. Mor-
ali.

Cum deuidit cor luors
putredine corrumperit, ipsa quoque

clan trifaciam bonam: aut vere bona, ad conser-
vandam malam. Nulla autem appare ratio multa
in ipso habente, ut patet: sed in distributione
ratio malorum culpa, inuidia, scilicet distributione
rationale periorum; quibus distributione
distribuuntur illi sum. Apud eum & natus potest
no, dum dimit, potesta, honor, & humili-
datum inuidus, & per hoc primum degen. Ver-
a in 2. Rethor. fundat doctrinam tuam super hoc
ter dicitur: quod isti inuidi etiam est & diligenter
confiteantur quod in distributione aucti inueni-
tient inuidum est, quia est actio durae peccati
vis vero bonis non debet, non habent illud
cundum, sed locum in ordine ad uerum cer-
cadum, sub merito, ut in ultimo articulo. Pro-
sum est & hoc quia hinc adeo pauca bona, ut
simplificare, clare videbimus quod ne inuidia
ne ratio in huiusmodi bonis indigetur. K
Pro, qui bona tantum prestat in humero genere
uidentiam diuinae rei pugnaliis locum
tum in 2. Metaphys. ac id utrum in distributione
stum inuidit, eleuantur ad distributionem huiusmodi
que non ab homine, sed a Deo inuidi, non
ma bona malis. Si quid autem malorum inuidia
modi bonis ex prae hominum voluntate amittit,
hoc non permittit ad neminem in huiusmodi bona faci-
re, etiam rationis inuidi, ut ex vocatione boni, &
mali, ut Aristoteles purum, licet verbobus
ratio est, quia uero bona in le habet unde
ne saltem. Prosperitas autem malorum inuidia
aut peccata rationem, foliis naturalis amittit
monstrum; proprius quod ratione difficit, &
monstrum. Quia ergo nulla est in propriis
mali, & est in eadem ratio boni infinita & inuidi
dilepsilonit, conseqens est, quod nullus de
iustis inuidi, est inuidi de diuina difficit,
et iustus ex Angulo in Psalm. 6. licet illa
quod gloria ex Angulo. Iude 13. & deponit
Deum murmurare. Et igitur inuidi de bona
cicer mala: quia est de bona simplificare, habet
nam distributionem, quoniam tristitia de bona
digni, ut sit, abstrahendo a diuina prestat
quam malificationem habet: sicut erit de bona
benibus speciem mali. Inuidi sequuntur
ut dictum est, secundum humanum distributionem
apud quam huiusmodi bona dilectionem inde

injusti rationem habeat, ac per hoc secundum se quedam mali species mentibus humanis ingrat: quo fit nullam peccati rationem videam, quando aliquis tristitia de prosperitate indigni, quia est indignus, si non extendit se tristitia ad idem bonum, in quantum est a Deo distributum. Excedit siquidem se ad hoc, quando similes tristia sunt de bono indigni. Non excedit autem, quando tristia sunt de bono indigni sicut, ut complectatur, canem sua simpliciter diuina distributione. Veniamen, quia huiusmodi tristia secundum quid parvam tristitia simpliciter que est malae etiam causentur ad videtur, quasi dispositio ad malum. Unde & in Psal. 72. ad hoc periculum infinitum dici videtur. Me autem penitus iniqui pedes, & penitus sunt ergo mea iniqua ze laui super iniquos pacem peccatorum vident. Nec hoc diffractoria authoris immo expia deductur, pro quanto excusat Aristo. ex ratione temporum secundum se: et peccati alegat ex ratione eorumdem, vt ordinatur ad eternam felicitatem ex divina prouidentia. Et ex his patet solutio obiectorum. Nam bonum indigni distinctionem vel monstrositatem, & est aliquid magnum apud iustitiam humanam. Et ordinari a Deo ad correctionem, vel damnationem, licet accidat, id est, fit extra rationem formalē bona, indigni secundum se, non tamen accidit eidem simpliciter, prout est. Et rursus, licet accidat illi ut quodam res est, non tamen accidit ei ut fit: quoniam non accidit ei, quod est fieri agens, & finis. Et propterea huius, quod est bona huiusmodi indigni distributio, non accidit a quo, & propter quid, unde lumen ratio iusti, vel iniusti moralis, quod in operatione confitit.

In eodem 2. artic. quest. 3. circa primum modum tristitia, qui est timor, affectus, & effectus diligenter & caute obserua in luce non dicitur huiusmodi tristitia esse bonum, sed dictum, quod non est iniuria, & quod potest esse sine peccato. Primum horum declaratum est: secundum autem inquisitum, quod potest etiam esse cum peccato. Iudicant etiam enim huiusmodi tristitia secundum regulas timoris. Nam sicut timor potest esse cum peccato, & sine peccato: it & tristitia, que timorem sequuntur. Qui enim timet bonis, ne opprimitur, aut iustitiam, vel cuiuslibet diuinorum conciletur op potentiā, diuitias &c. & propterea tristitia de potentia, & diuitiis aliecius, si clara est huiusmodi malorum sequela, non peccat: cuius signum est: quod si haberet potestim priuandi illum huiusmodi potentiam, & diuitias, bene facere priuando illum. Si autem aliquis timet ex alterius potentia ledi iusti, vel non iniuste, & ideo de illius timore, peccat: quoniam huiusmodi timor non debet inveniendi progressi, vt nolit bonum alterius: sed fat est, quod si habere potestim priuandi illum tali potentia, non licite propter hoc priuare illum. Eadem siquidem ratione actus interior, & exterior sibi respondens est bonus, vel malus. Similiter, si ambiq[ue] est, an aliquis potentia, vel diuitias abutetur in alterius damnum, quoniam licet timet, & careat: non tamen licet posse propterea illum priuare potestate, vel diuitias: sicut nec licet colligere quod huiusmodi timor affectus, & effectus, qui est tristis qualitas mali sua causa, & preponens preponenda, veritatem de bono ex sancta, seu recta detestatione mali existenda sit.

In eodem 2. artic. circa secundum modum tristitia, hoc est, solum, seu simulationem, cum dicitur, quod si est de bonis temporalibus, potest esse cum peccato, & sine peccato. Martinus occursum dicens, Hoc Thomas opinio videtur mihi contradicere Aristotelis qui viuere salter ponit zelum esse boni mpris, & ponit temporalia inter bona zelabilita.

Ad hoc dicimus, quod in nullo contradicunt Aristotelis, quoniam

A simulatio temporalium regulanda est secundum regulas desiderii temporalium. Et sicut desiderare bona temporalia simpliciter & absolute, nullum malum est, sed naturalis ac bonus affectus, quoniam his homo indiger: ita virtus de eo quod est, non habetur temporalia, nihil male, sed naturalem affectum rationi consonum impor-

est, & potest esse sine peccato. Vnde de Gregor. 22. † Moralia. Eueneiplerumque solet, vt non amisisti charitate, & inimici nos ruina sacrificet, & rursum eius gloria sine iniuria culpa contritet, cum & ruente eo quodam bene erigit credimus, & proficiunt illo pleroque iniuste opprimi formidamus. Alio modo, potest aliquis tristari de bono alterius,

B non ex eo, quod ipse habet bonum, sed ex eo, quod nobis decet bonum illud, quod ipse habet: & hoc proprius est zelus, ut Philo dicit * in 2. Rhetor. Et si iste zelus sit circabona honesta, laudabilis est secundum illud 1. ad Corint. 14. Aemulamini spiritualia. Si autem est de bonis temporalibus, potest esse cum peccato, & sine peccato.

C propterea mirum est de Martino non tudente infinitas amulaciones temporalium posse esse malas consideratis conditionibus personarum, & honorum &c. Recta ergo est authoris doctrina, nec contradicit Aristoteles intellectu. Scitur Aristoteles q̄ amulatio ambitiorum & aurorum, & indignorum, non est boni moris: sed dicens amulacionem esse boni moris, intelligebatur, sensata proportione, ob cuius defecuum author dicit quandoque esse peccatum.

D In eodem 2. artic. circa tertium modum tristitia, scilicet neminem, eius indignationem, iterum dubium occurrit ex Martino notiter isto, post superiori scripta. Nihil siquidem primo probare, quod indignatio non est peccatum: deinde solvere, ut dicit, rationes fane ad oppositum. Probar ergo indignationem non esse peccatum. Prima auctoritate Aristoteles. Secundo, ratione Aristoteles. Tristitia de male indigni est laudabilis, ergo tristitia de bona indigni est laudabilis. Tertio, Tristitia de eo, quod si in facultate mea est, possem rationabiliter impedire, est bona: sed vir bonus & iustus, si in facultate sua est, potest indignum ab affectione ratiōis boni impedire rationabiliter, immo, ut videatur, si cooperaret peccare, sicut praelatus peccare conferendo bene sicut indignus scirent. ergo. Quarto, Vir bonus, & iustus est, quod si affluens huiusmodi bonorum communiter facit de indignis indigneis, ergo rationabiliter potest tristari de prosperitate indignorum. Et ideo, inquit, miror opinionem Thomae in hac parte aperte reprehendens Aristoteles, quia considerauit illum bona temporalia secundum se. Et addit' Thomas hanc tristitiam esse in facie scriptura prohibitam: quod non reputo verum, ut pascitur respondendo ad ea, quibus hoc ipsum probare conatur.

E Affert igitur secundo, ut dicit, Thomas rationes. Prima est: Bona temporalia comparata aeternis, parva sunt. ergo non debet vir iustus tristari, si aeternis indignus. Secunda est: Bona temporalia prouenient indignis ex iusta Dei ordinatione disponentis ea ad correctionem, vel damnationem eorum, ergo vir iustus non debet de hoc tristari. Tertia ex auctoritate Psalmi. Noli amulari in magnitudinis, neque zelaturis &c. Quarta ex auctoritate Psalmi. Iesus effusus fuit gressus mei, quia zelau super iniquos, pacem peccatorum videns.

F Et ad primam dicit, negando consequentiam, tum quia bona temporalia sunt magna abfoluentum quia quantūcumque parva, illis tamen mali indigni, & boni digni sunt.

G Ad secundā negat si militer sequela: quia de miserijs pauperū, quis ordinata sunt aetate a Deo, laudabiliter tristari miserentes.

H Ad tertiam & quartam dicit, quod si zelare ibi sumitur pro imitari, ac sic diceret: Ne imitari facientes iniuriam. Et similiter zelari super iniquos, hoc est, Volui imitari iniquos. Vel exponderit est de tristitia absorbente, & inoluente: ita quod impellit ad sequendam semitam peccatorum affluentum in bona temporalibus.

I Ad hac respondendo non oportet alia iacere fundamenta, sed ex prius positis ad auctoritatem Aristoteles patet responsio in litera.

¶ Ad

¶ Ad rationem secundum allegata negatur sequela, quoniam non est eadem virtusque ratio.

¶ Ad tertium negatur minor, tum quia nec reges, nec leges ab indignis auferant, qui possident bona temporalia, immo efficiunt pacem humani generis, si darent opera, ut tollerentur ab indignis temporalia, aut impedi-
mentum indignis ab al-
fuscione temporalium.

Li. 2. cap. 9.
tom. 6.

¶ Nam sic & filius peccator im-
pedientis efficiat al-
fuscenda hereditate,
& ab hoc ut infi-
tuatur haeres a pa-
tri, & mercator peccato-
ri, ne luxaretur,
& miles, aut dux pec-
cator, ne victoriam
haberet, & alia hu-
iustimodi fequeretur,
qua etiam cogitare
est fatuum. Nullum
quoque peccatum est
cooperari peccatoribus
ad bona tempo-
ralia habenda, quam-
uis sint illis indigni-
ficiunt nec Deus pec-
cat, qui, huiusmodi
temporalia donat.

¶ Ad quartum dic-
tur, quod hoc est per
accidens, quod ex ho-
nis temporalibus ali-
qui sunt peiores, &
per hoc indigniores.

Per accidens, n. est

quod aliquis abura-
tur bono. Sermo au-
tent doctinalis est

de his, qui sunt per-
fe. Et rufus tristri-
de bonis indigni, ga-
si prior, non spectat
ad nemesis, sed ad
charita em. Nemesis enim est tristitia,
qua indignus pro-
speratur, non quia
sit magis indignus:

hoc enim charitas,

tom. 6.

Lib. 2. c. 17.
part. princi-
p. 6.

ut dictum est, etc.

Tertio modo, aliquis tristis de
bono alterius, in quantum ille, cui
accidit bonus, est eo indignus:
qua quidem tristitia non potest
orient ex bonis honestis, ex quibus
aliquis iustus efficitur, sed sicut
Philosophus dicit in * 2. Rhetori-
c, est de diuitiis, & talibus, quae
possunt prouenire dignis, & in-
dignis. Et haec tristitia secundum
ipsum vocatur nemesis, & perti-
nent ad bonos mores. Sed hoc
ideo dicit, quia considerabat ipsa
bona temporalia secundum se, pro-
aut possunt magna uideri non
reipublicibus ad aeterna: sed fe-
cundum doctrinam fidei tempo-
ralia bona, quae indignis prote-
niunt, ex iusta Dei ordinatione
disponuntur uel ad eorum corre-
sionem, uel ad eorum damnationem:
& huiusmodi bona qua-
si nihil sunt in comparatione ad
bona futura, quae seruantur bo-
nis. Et ideo huiusmodi tristitia
prohibetur in scriptura sacra, se-
cundum illud. Psalm. 36. Noli
emulari in malignantibus, neq;
zelaueris facientes iniuriam.
& alibi, 72. Psal. Pene effusi sunt
grestus mei, quia zelau super ini-
quos, pacem peccatorum uidet.
Quarto modo aliquis tristatur de
bonis alicuius, in quantum alter
excedit ipsum in bonis, & hoc
proprie est inuidia: & istud sem-
per est prauū, ut Philo. dicit in *

2. Rhetor. qd doler de eo, de quo

ut dictum est, etc.

¶ Ad confundandas autem solutiones Martini dico, quod prima
ratio male solutum: quoniam ratio confitit in hoc. Huiusmodi
bona sunt quasi nihil in comparatione ad bona aeterna: quod aut
quasi nihil est, pro nihilo reputatur, ac per hoc de huiusmodi non
debet esse tristitia simpliciter, & abolute. Solutio autem dicens,
quod ita sunt magna abfoliture, pro quanto est vera, non solutum:
quia est uera, ut ly, abolute, id est, feclisis circumstantijs, signifi-
cat: sicut proiectio meritis in mare absoluere dicitur intolleran-
tia, & aqua ualeat ad ly, secundum quid. Est autem falsa, ut ly, ab-
olute aqua ualeat ad ly, omnibus consideratis, & sic debent indicari ad hoc, ut sine materia tristitia simpliciter, & non primo
modo. Quid etiam dicitur, quod illis malis sunt indigni, venim
elit: quia etiam quantuncunque minus sunt indigni, cum di-
gni sint in nihil redigantur. Quod vero dicitur, quod boni
sunt istis digni, minus theologice dicitur: quoniam ita sunt
adeo uila, ut non mereantur ad dignitatem bonorum prestatum:
unde Dominus ita non in praemium, quod dignitatem respicit,
sed per administrationem quoddam docet bonis afflatura. Primum
querite regnum Dei, & iustitiam eius, & haec omnia. adjicentur
vobis. Solutio igitur confutatur ex hoc: quia bona temporalia
simpliciter, hoc est, omnibus consideratis, prout scilicet sunt in
uniuerso, sunt fere nihil, ac per hoc non sunt obiectum tristitia
simpliciter, sed folum secundum quid: & propter ea non est la-
dabilis tristitia simpliciter eorum, cum adiunt indignis. Solutio
uerò secunda rationis confutatur ex hoc, qd male sumitur, &
applicatur ratio authoris. Nam author indicat illam ad defensionem
fundamentum Aritor, quod confitit in hoc, quod indigni
prosperitas est iniusta. Et hoc efficaciter excludit ratio authoris
ex hoc, quod ex diuina dispositione haec proueniunt indigni.
Ex hoc enim pagi haberi, quod nihil iniusti continetur in
prosperitate indigni. Martinus autem aliter accepit hanc rationem

¶ quasi quia hoc est effectus Dei, ergo non potest de-
nec formauit author: & ideo solito hoc contra
propositum rationis. Glosa autem tisper illi
futurant ex hoc, quod dico quod ipse finit verum
dicitur, quin ad literam exponendo de ambi-
tute, est gaudendum, scilicet de bono
proximi.

¶ AD PRIMUM ergo dicendum,
quod ibi sumitur inuidia
pro zelo, quo quis debet incita-
ri ad proficiendum cum meliori
bus.

¶ AD SECVNDVM dicendum,
quod ratio illa procedit detrac-
tia alienorum bonorum secun-
dum primum modum.

¶ AD TERTIVM dicendum, qd
intuidia differt a zelo, scilicet dicitur
est. Vnde zelus aliquis potest
esse bonus, sed inuidia semper
est mala.

¶ AD QVARTVM dicendum,
quod nihil prohibet aliquod pec-
catum ratione aliquius adiuvi-
poenale esse, ut supra dictum
est, cum de peccatis ageretur.

ARTICVLVS. III.

H ¶ Vrum inuidia sit peccatum
morale.

¶ AD TERTIVM sic procedi-
tur. Videntur, quod inuidia
non sit peccatum mortale. Inui-
dia enim cum sit tristitia, et pa-
lio appetitus sensiti, sed in len-
titate non est peccatum mor-
tale, sed solum in ratione, ut pa-
tet per August. 12. de Trini. ergo
inuidia non est peccatum mor-
tale.

I ¶ T 2 Prat. In infantibus non po-

tio non sufficit. scilicet, quod inuidia sumitur ab zelo, seu simulatione. Arguo, inquit. Huius
filia a mordet alienum handus & simili-
quod puer uictus fleat. Tunc sic. Nullus ferit
quia tristatur, quod ab alio excessum agitur, quod
nisi filia tristatur, quod ab alio excessum agitur,
est contra Thomam.

¶ Ad hoc dicitur, qd mortis, & fictus ex alieno handu-
s opatur in pueris dilectibus, non nisi agitur
ipsi non proficiunt sicut illi: quod propter pueris
simulationem.

¶ Super Questionis triginta sexa divisionem.

K I artic. 3. circa rotem pro conclusione. Minima
guens contra authorum, qd ita ratio non solita-
litum concludetur tam faciliter, qd nemesis, & infor-
ma moralia, & contrariantem charitas operis
proximi, & sic habent idem obi. cum chari-
tas contraria mortali quia non quicquam contraria
est p. p. mortale. Sunt, n. aliqua charitas operis
misericordie, sicut oculum lepros. & alia superem-
pudicitia.

¶ Ad horum primum negatur legela. Et de filio
quidem patet, qd non coicar in objecto non
tristitia talis objectum non est bonum, sed
proximi. Tristitia autem non quia alio habet
habet. Vnde tristitia amu. laura habet bonum
conciatio, defectum autem tristans pro ob-
jectu, tristitia non est contraria, sed conformans
charitatem, qd non est contraria, sed conformans
charitatem.

¶ De nemesi vero, quia etiam non sit idem quod